

Lektüreliste – Polonistik

- Die Liste versteht sich als Hilfeleistung bei der Auswahl von Lektüre für das Selbststudium. Sie ist nicht erschöpfend und als Auflistung zentraler Texte zu verstehen.
- Die eigene Lektüre kann selbstverständlich auch Texte bzw. Autorinnen und Autoren umfassen, die nicht auf der Liste stehen. Für ein beratendes Gespräch stehen die Dozierenden in ihren jeweiligen Sprechstunden gerne zur Verfügung.

1. Allgemeine Literatur: Überblicksdarstellungen und Kontext

a) Kontext: Geschichte – Kultur

- Alexander, Manfred. Kleine Geschichte Polens. Stuttgart 2003.
- Davies, Norman. God's Playground. A History of Poland in Two Volumes. Oxford 2005 (auch in dt. Übersetzung greifbar)
- Deutsche und Polen. Geschichte – Kultur – Politik. Hg. v. Andreas Lawaty, Hubert Orłowski. Ed. 2. München 2003.
- Eine kleine Geschichte Polens, von Rudolf Jaworski, Christian Lübke und Michael G. Müller. Frankfurt/Main 2000.
- Hellmann, Manfred. Daten der polnischen Geschichte. München 1985.
- Hoensch, Jörg K. Geschichte Polens. Uni-Taschenbücher 1251. Ed. 3. Stuttgart 1998.
- Holzer, Jerzy. Polen und Europa. Land, Geschichte, Identität. Bonn 2007.
- Topolski, Jerzy. Historia Polski. Poznań 2003.
-

b) Literaturgeschichte: Allgemeine Überblicksdarstellungen und Nachschlagewerke

- Brückner, Alexander. Geschichte der polnischen Literatur. Ed. 2. Leipzig 1909.
- Hunger, Herbert. Lexikon der griechischen und römischen Mythologie. Ed. 8. Wien 1988.
- Krzyżanowski, Julian. Dzieje literatury polskiej od początku do czasów najnowszych. Warszawa 1969.
- Miłosz, Czesław. Geschichte der polnischen Literatur. Köln 1981.
- Słownik literatury polskiej. Red. Marek Piechota. Katowice 2006.

2. Altpolnische Literatur (Mittelalter, Renaissance, Barock)

Einführungen und Epochendarstellungen, Nachschlagewerke, Anthologien:

- Brückner, Aleksander. Encyklopedia staropolska. T. 1-2. Warszawa 1990.
- *Dramaty staropolskie. Antologia*, oprac. J. Lewański, t. 1-6, Warszawa 1959-1963.
- Gloger, Zygmunt. Encyklopedia staropolska ilustrowana. T. 1-4. Warszawa 1996.
- Hernas, Czesław. Barok. Wielka Historia Literatury Polskiej. Warszawa 1976.
- Michałowska, Teresa. Średniowiecze. Wielka Historia Literatury Polskiej. Ed. 5. Warszawa 1999.
- Polnisches Mittelalter. Ein literarisches Lesebuch von Antonina Jelicz. Polnische Bibliothek. Frankfurt/Main 1987.
- Polnische Renaissance. Ein literarisches Lesebuch von Waclaw Walecki. Polnische Bibliothek. Frankfurt/Main 1996.
- Polnischer Barock. Ein literarisches Lesebuch von Czesław Hernas. Polnische Bibliothek. Frankfurt/Main 1991
- Słownik literatury staropolskiej. Średniowiecze – renesans – barok. Pod red. Teresy Michałowskiej. Vademecum polonisty. Wrocław etc. 1998.
- Ziomek, Jerzy. Renesans. Wielka Historia Literatury Polskiej. Ed. 5. Warszawa 1995.

Texte – Mittelalter:

- *Bogurodzica*

- Anonim tzw. Gall: *Kronika polska*
- Mistrz Wincenty (tzw. Kadłubek): *Kronika polska*
- *Kazania gnieźnieńskie, Kazania świętokrzyskie, Psalterz floriański, Psalterz puławski*
- Jan Długosz: *Roczniki*
- *Rozmowa Mistrza Polikarpa ze śmiercią*
- *Wiersz o zabiciu Andrzeja Tęczyńskiego*
- *Legenda o św. Aleksym, Rozmyślanie przemyskie*

Texte – Renaissance:

- Marcin Bielski: *Satyry*
- Łukasz Górnicki: *Dworzanin polski*
- Sebastian Grabowiecki: *Rymy duchowne*
- Sebastian Fabian Klonowic: *Roxolania. Roxolania czyli ziemie Czerwonej Rusi*
- Jan Kochanowski: *Psalterz Dawidów, Fraszk, Pieśni, Treny, Odprawa posłów greckich, Apoftegmata, Pieśń świętojańska o Sobótce*
- Biernat z Lublina: *Opisanie krótkie żywota Ezopowego*
- Andrzej Frycz Modrzewski: *O poprawie Rzeczypospolitej*
- Jan Ostroróg: *Memorial w sprawie uporządkowania Rzeczypospolitej*
- Mikołaj Rej: *Krótka rozprawa między Panem, Wójtem a Plebanem, Figliki, Wizerunek żywota człowieka poczciwego, Żwierzyńiec, Żywot człowieka poczciwego*
- Piotr Skarga: *Kazania sejmowe*
- Szymon Szymonowic: *Sielanki i pozostałe wiersze polskie*

Texte – Barock:

- Lyrik von: Elżbiety Drużbackiej, Adama Korczyńskiego, Hieronima Morsztyna, Zbigniewa Morsztyna, Daniela Naborowskiego, Krzysztofa Niemiryca, Łukasza Opalińskiego, Dominika Rudnickiego, Samuela Twardowskiego, Jana Żabczyca, oraz poezja konfederacji barskiej. Auswahl in: *Poeci polskiego baroku*. Red. J. Sokołowska i K. Żukowska, t. 1-2, Warszawa 1965.
- Józef Baka: *Poezje*
- Jędrzej Kitowicz: *Opis obyczajów za panowania Augusta III*.
- Wespazjan Kochowski: *Psalmodya polska, Niepróżnujące próżnowanie, Lyrik (Auswahl)*
- Kasper Miaskowski: *Zbiór rytmów*
- Jan Andrzej Morsztyn: *Kanikuła albo Psia gwiazda, Lutnia*
- Krzysztof Opaliński: *Satyry*
- Jan Chryzostom Pasek: *Pamiętniki*
- Wacław Potocki: *Transakcja wojny chocimskiej, Ogród, ale nie plewiony, bróg, ale co snop to inszego zboża, kram rozlicznego gatunku, Lyrik (Auswahl)*
- Maciej Kazimierz Sarbiewski: *Lyrik (Auswahl: Lyricorum libri)*
- Mikołaj Sep Szarzyński: *Rytmy abo wiersze polskie oraz cykl erotyków*
- Samuel Twardowski: *Nadobna Paskwalina*
- Józef Bartłomiej Zimorowic: *Sielanki nowe ruskie*
- Szymon Zimorowic: *Roxolanki*
- Stanisław Żółkiewski: *Początek i progres wojny moskiewskiej*

3. Die Aufklärung

- Klimowicz, Mieczysław. *Oświecenie. Wielka Historia Literatury Polskiej*. Warszawa 1998.
- *Polnische Aufklärung. Ein literarisches Lesebuch von Zdzisław Libera*. Polnische Bibliothek. Frankfurt/Main 1989.

Texte:

- Wojciech Bogusławski: *Cud mniemany, czyli Krakowiacy i górale*
- Franciszek Bohomolec: *Komödien* (Auswahl, z.B. *Małżeństwo z kalendarza, Staruszkiewicz, Staruszka młoda, Marnotrawca*)
- Alojzy Feliński, *Barbara Radziwiłłówna*
- Franciszek Karpiński, *Lyrik* (Auswahl, z.B. *Żale Sarmaty...*)
- Franciszek Dionizy Kniaźnin, *Lyrik* (Auswahl, z.B. *Dolegliwość, Do Klimeny, Do Ignacego Bykowskiego, Do wąsów*)
- Hugo Kołłątaj, *Listów Anonima część pierwsza, druga i trzecia*
- Ignacy Krasicki, *Mikołaja Doświadczynskiego przypadki, Pan Podstoli, Rozmowy zmarłych, Myszeidos, Monachomachia, Antymonachomachia, Satyry, Bajki i przypowieści, Bajki nowe, Wiersze różne* (Auswahl)
- Julian Ursyn Niemcewicz, *Powrót posła, Śpiewy historyczne*
- Stanisław Staszic, *Uwagi nad życiem Jana Zamoyskiego, Przestrogi dla Polski, Ród ludzki*
- Stanisław Trembecki, *Sofiówka*
- Maria z Czartoryskich Wirtemberska: *Malwina czyli domyślność serca*
- Jan Paweł Woronicz, *Hymn do Boga, Świątynia Sybilli*
- Franciszek Zabłocki, : *Fircyk w zalotach, Sarmatyzm*

4. Romantik

- Witkowska, Alina; Przybylski, Ryszard. *Romantyzm. Wielka Historia Literatury Polskiej.* Warszawa 2002.

Texte:

- Kazimierz Brodziński: *Kritische Schriften* (Literatur, Ästhetik)
- Antoni Młczyński: *Maria*
- Adam Mickiewicz:
 - *Lyrik: Auswahl*
 - *Drama: Dziady*
 - *Versepik: Pan Tadeusz, Konrad Wallenrod*
- Juliusz Słowacki:
 - *Lyrik: Auswahl*
 - *Drama: Kordian, Balladyna, Ksiądz Marek*
 - *Prosa: Anelli, Genesiz z ducha*
 - *Versepik: Beniowski, Król-Duch*
- Zygmunt Krasiński:
 - *Lyrik: Auswahl*
 - *Drama: Nie-Boska komedia*
 - *Briefe: Auswahl*
- Aleksander Fredro: *Zemsta, Śluby panięskie, Pan Jowialski*
- Henryk Rzewuski: *Pamiętki Soplicy*
- Cyprian K. Norwid:
 - *Lyrik (Auswahl), Vade-mecum*
 - *Drama: Pierścień Wielkiej Damy, Za kulisami*

5. Positivismus

- Markiewicz, Henryk. *Posytywizm. Wielka Historia Literatury Polskiej.* Warszawa 1980.

Texte:

- Eliza Orzeszkowa: *Nad Niemnem, Meir Ezofowicz, Erzählungen* (Auswahl)
- Bolesław Prus: *Lalka, Placówka, Faraon*

- Henryk Sienkiewicz: *Potop, Ogniem i mieczem, Pan Wołodyjowski, Quo vadis, Bez dogmatu, Krzyżacy*
- Adam Asnyk: Lyrik (Auswahl)
- Maria Konopnicka: Lyrik (Auswahl)
- Gabriela Zapolska: *Moralność pani Dulskiej*

6. Młoda Polska (das Junge Polen), die Moderne

- Hutnikiewicz, Artur. *Młoda Polska. Wielka Historia Literatury Polskiej*. Warszawa 1994.

Texte:

- Stefan Żeromski: *Szyfowe prace, Popioły, Ludzie bezdomni*
- Władysław Stefan Reymont: *Chłopi, Ziemia obiecana*
- Waław Berent: *Próchno, Ozimina*
- Karol Irzykowski: *Pałuba*
- Jan Kasprówic: Lyrik (Auswahl)
- Kazimierz Tetmajer: Lyrik (Auswahl)
- Stanisław Przybyszewski: *Confiteor, Requiem aeternam* (dt. Ausgabe *Totenmesse*), *De profundis*,
- Leopold Staff: Lyrik (Auswahl)
- Bolesław Leśmian: Lyryk (Auswahl)
- Stanisław Wyspiański: *Wesele, Wyzwolenie, Noc listopadowa*
- Stanisław Brzozowski: Essayistik (z.B. *Legenda Młodej Polski, Głosy wśród nocy, Idee*)

7. Die Zwischenkriegszeit und der Zweite Weltkrieg

- Kwiatkowski, Jerzy. *Dwudziestolecie międzywojenne. Wielka Historia Literatury Polskiej*. Warszawa 2002.
- Święch, Jerzy. *Literatura Polska w latach II wojny światowej. Wielka Historia Literatury Polskiej*. Warszawa 2002.

Texte:

- Maria Dąbrowska: *Noce i dnie*,
- Witold Gombrowicz: *Ferdydurke*
- Jarosław Iwaszkiewicz: *Erzählungen* (Auswahl, z.B. *Brzezina, Młyn nad Utratą, Panny z Wilka*)
- Jan Lechoń: Lyrik (Auswahl)
- Czesław Miłosz: Lyrik (Bde.: *Trzy zimy, Ocalenie*)
- Zofia Nałkowska: *Granica*
- Maria Pawlikowska-Jasnorzewska: Lyrik (Auswahl)
- Tadeusz Peiper: Lyrik (Auswahl)
- Bruno Schulz: *Sklepy cynamonowe, Sanatorium pod klepsydrą*
- Stanisław Ignacy Witkiewicz (Witkacy): *Romane (Pożegnanie jesieni, Nienasyconie)*, *Dramen* (Auswahl, z.B.: *Nowe wyzwolenie, Matka, Gyubal Wahazar, Szewcy*)
- Józef Wittlin: *Sól ziemi*
- Stefan Żeromski: *Przedwiośnie*
- Julian Przyboś: Lyrik (Auswahl)
- Julian Tuwim: Lyrik (Auswahl)
- Krzysztof Kamil Baczyński: Lyrik (Auswahl)

8. Die Zeit von 1945 bis 1989

- Stanisław Burkot. *Literatura polska w latach 1939-1999*. Warszawa 2003.

- Drewnowski, Tadeusz. *Próba scalenia. Literatura polska 1944-1989: obiegi, wzorce, style*. Ed. 2. Warszawa 2004.
- Głowiński, Michał. *Nowomowa po polsku*. Warszawa 1990.
- Stabro, Stanisław. *Literatura polska 1944-2000 w zarysie*. Kraków 2002.

Texte:

- Jerzy Andrzejewski: *Popiół i diament*
- Stanisław Barańczak: *Lyrík (Auswahl)*
- Miron Białoszewski: *Pamiętnik z powstania warszawskiego*, *Lyrík (Auswahl)*
- Tadeusz Borowski: *Pożegnanie z Marią, Kamienny świat*
- Witold Gombrowicz: *Ślub, Trans-Atlantyka, Kosmos, Dziennik*
- Zbigniew Herbert: *Lyrík (Auswahl)*, *Essayistik: Barbarzyńca w ogrodzie, Martwa natura z wędzidłem*
- Gustaw Herling-Grudziński: *Inny świat*; *Erzählungen (Auswahl, z.B.: Wieża, Pieta dell'Isola, Książę Niezłomny), Dziennik pisany nocą (Auszüge)*
- Marek Hłasko: *Pierwszy krok w chmurach (Erzählungen)*
- Jarosław Iwaszkiewicz: *Matka Joanna od Aniołów, Bitwa na równinie Sedgemoor*
- Ryszard Kapuściński: *Cesarz*
- Tadeusz Konwicki: *Rojsty, Mała apokalipsa, Sennik współczesny, Kalendarz i klepsydra*
- Andrzej Kuśniewicz: *Eroica, Król Obojga Sycylii, Lekcja martwego języka*
- Stanisław Lem: *Solaris, Eden, Fiasko*
- Józef Mackiewicz: *Droga donikąd, Nie trzeba głośno mówić, Sprawa pułkownika Miasojedowa*
- Czesław Miłosz: *Lyrík (Auswahl), Traktat moralny, Traktat poetycki, Dolina Issy, Zniewolony umysł, Ziemia Ulro, Rodzinna Europa*
- Sławomir Mrożek: *Dramen (Zabawa, Tango, Emigranci) und Erzählungen (Bde.: Słoń, Dwa listy)*
- Wiesław Myśliwski: *Kamień na kamieniu*
- Zofia Nałkowska: *Medaliony*
- Włodzimierz Odojewski: *Zasypie wszystko, zawieje*
- Tadeusz Różewicz: *Lyrík (Auswahl, z.B. die Bde: Niepokój, Czerwona rękawiczka), Dramen (Kartoteka; Do piachu; Stara kobieta wysiaduje)*
- Julian Strykowski: *Głosy w ciemności, Austeria*
- Wisława Szymborska: *Lyrík (Auswahl)*
- Aleksander Wat: *Lyrík (Auswahl), Mój wiek*
- Bogdan Wojdowski: *Chleb rzućany umarłym*
- Adam Zagajewski: *Lyrík (Auswahl)*

9. Die Literatur der Gegenwart (1989 ff.)

- Czapliński, Przemysław; Śliwiński, Piotr. *Literatura polska 1976-1998. Przewodnik po prozie i poezji*. Kraków 1998.
- *Dwadzieścia lat literatury polskiej 1989–2009. Idee, ideologie, metodologie*. Red. A. Galant, I. Iwasiów. Szczecin 2008.
- *Nowe dwudziestolecie (1989–2009). Rozpoznania. Hierarchie. Perspektywy*. Red. H. Gosk. Warszawa 2010.

Texte:

- J. Anderman, *Cały czas*
- Stefan Chwin: *Hanemann, Esther*
- Tadeusz Dąbrowski, *Mazurek, Te Deum, Czarny kwadrat*
- Jacek Dukaj: *Lód*
- Henryk Grynberg: *Memorbuch*
- Ryszard Kapuściński: *Imperium, Heban, Podróże z Herodotem*

- Marzanna Bogumiła Kielar: *Umbra, Monodia*
- Jan Klata: *Weź, przestań*
- Marek Kochan: *Holyfood*
- Wojciech Kuczok: *Gnój*
- Dorota Masłowska, *Wojna polsko-ruska pod flagą biało-czerwoną*
- Czesław Miłosz: *Lyrik (Bde.: To, Druga przestrzeń)*
- Sławomir Mrożek: *Miłość na Krymie*
- Wiesław Myśliwski, *Widnokrag, Traktat o łuskaniu fasoli*
- Mirosław Nahacz: *Bombel*,
- Tadeusz Różewicz: *Lyrik (Bde.: Matka odchodzi, Nożyk profesora)*
- Tomasz Różycki: *Dwanaście stacji, Kolonie*
- Janusz Rudnicki: *Mój Wehrmacht*
- Jarosław Marek Rymkiewicz: *Zachód słońca w Milanówku*
- A. Stasiuk: *Opowieści galicyjskie, Dukla, Dziewięć*
- Marcin Świetlicki: *Zimne kraje, Schizma, Trzecia połowa, Czynny do odwołania, Nieczynny*
- Olga Tokarczuk: *Dom dzienny, dom nocny, Bieguni*